

SEM podcast-sarja

Tapahtumia ja talkoita

Jakso 1: Vapaaehtoisuus

Vieraana: Tiina Savolainen, Kontiolahden Urheilijat

Toimittaja ja käsikirjoittaja: Roosa Pirinen

Äänityöt: Leevi Nikula

Musiikki: Time Flow. <https://www.fiftysounds.com>

Tekninen toteutus © & © Karelia ammattikorkeakoulu, Media-ala 2022

Vastaava tuottaja: pilvi.dufva@karelia.fi

Toteutettu osana Smart Event Managers -hanketta.

Musiikkia

00:00:15 Roosa Pirinen: Tervetuloa tapahtumia ja talkoita -podcastin pariin. Sarjassa käsittelemme vapaaehtoisuutta osana tapahtuman järjestämistä monista eri näkökulmista. Tapahtumia ja talkoita -podcast on tuotettu osana Karelia ammattikorkeakoulun Smart Event Managers hanketta -Hanke sinun ja tapahtumasi kehittämisen. Toiminnan mahdollistaa Euroopan sosiaalirahastolta, Etelä-Savon ELY-keskukselta ja Karelia ammattikorkeakoululta saatu rahoitus.

Tässä jaksossa perehdymme tarkemmin vapaaehtoisuuteen. Mikä vapaaehtoisuus on ja mitä kaikkea pitää ottaa huomioon vapaaehtoisia hyödynnettäessä tapahtumassa? Tänään meillä on vieraana Kontiolahden urheilijoiden talkoolaiskoordinaattori Tiina Savolainen.

Tiina teki alan vaihdoksen ensihoitajasta talkoolaisien koordinaattoriksi vuonna 2019 ja ennen sitä hän on toiminut talkoolaisena muun muassa erilaisissa urheilutapahtumissa vuodesta 2012 lähtien. Tervetuloa.

Tiina Savolainen: Kiitos.

Roosa Pirinen: Sä oot toiminut Kontiolahden urheilijoilla talkooasioista vastaavanahenkilönä. Minkälaista on toiminta Kontiolahden urheilijoilla?

00:01:29 Tiina Savolainen: Tosi monipuolista ensinnäkin. Tosi paljon on päässyt kaikkia uusia asioita tekemään ja opettelemaan. Koulutushan mulla on sosiaali- ja terveysalalta, joten hyppäys järjestömaailmaan on ollut kohtalaisen suuri. Mutta tosi hyvä työyhteisö meillä on ja hyvin sinnikkäästi siellä on pojat opettaneet tässä vuosien varrella. On pitänyt opetella käyttämään Exceliä ja kaikkea muuta mahdollista sellaista. Vähän oman epämuksualueen rajoille astumista myös sitten siinä. Mutta kaiken kaikkiaan oon siis tykännyt

kovasti ja varmaan ehkä eniten se, että saa olla ihmisten kanssa tekemisissä päivittäin, se on ollut semmoinen, mistä on kovasti siinä hommassa tykännyt.

Roosa Pirinen: Mitkä on sun työtehtäviä?

Tiina Savolainen: Käytännössä seuran päivittäistoiminnassa on ihan jäsenasioita, siinä on laskutusasioita, toimiston sähköpostin hoitamista ja kaikenlaista mitä urheiluseuran päivittäiseen arkeen kuuluu ja mitä siihen toimiston pöydälle saapuu. Kisojen ja tapahtumien osalta on sitten vapaaehtoispuolella eli hoidan talkoolaisten hankintaa, koordinointia, työvuorojen tekoa toimialapäällikköiden kanssa yhteistyössä maailmancupin osalta. Sitten osana tietysti järjestelytoimikuntaa. Siinä oikeastaan kootusti semmoinen mitä sitten kisojen osalta tulee tehtyä.

Roosa Pirilä: Miten sä hakeudut mukaan tähän toimintaan?

00:03:25 Tiina Savolainen: Oikeastaan tää oli vähän tämmöinen sattumankauppa. Syksyllä 2019 oli Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselle työsopimus katkolla ja vähän siinä mietiskelin, että mitähän tässä rupesi sitten isona jatkossa tekemään. Vähän toi sote-alalta muutos siinä vaiheessa oli jo semmoinen kiinnostava. Sitten siinä vaiheessa sain silloiselta tapahtumanjohtajalta soiton. Leinosen Sami soitti ja kyseli, että olisi Kontiolahden urheilijoilla paikka. Sitten toimistoon ja noista vapaaehtoisista vastaavaksi henkilöksi. Samin kanssa tiedettiin ja tunnettiin jo pitkälti ajalta erilaisten tapahtumien osalta, joissa Sami oli ollut töissä ja minä talkoolaisena. Sitä kautta sitten uskalsin lähteä kokeilemaan, että voisikohan minusta olla tähän ja minkäänlaista hommaa olisi. Sille tielle sitten oikeastaan jäätiin, eikä ole kyllä minkään näköisissä tulevaisuuden kuvissaan vaihtaa pois.

Roosa Pirilä: Sä oot ollut myös talkoolaisena mukana, niin minkälaisessa tapahtumissa tai järjestössä sä oot ollut talkoolaisena?

00:04:39 Tiina Savolainen: Se on varmaan alkanut ehkä silloin 2012. Pitkälti Ilosaarirockia, Kuopiorockia, ehkä enemmän tämmöisiä musiikkifestareita ensi alkuun. Sitten sitä kautta aina kuuli, että tulisi tämmöinen tapahtuma. Milloin oli Eliittikisaa tai Karelia-soutu tai mitä vastaavia urheilutapahtumia. Niihin sitten oikeastaan seuraavaksi. Ensimmäinen kosketuspinta ampumahiihtoon oli MM-kisoista 2015, joissa olin sen 2 viikkoa käytännössä talkoolaisena useissa eri tehtävissä. Se varmaan sytytti, jossa semmoinen ampumahiihtövän yhteishengen. Ja semmoinen, että olen hyvin ylpeänä saanut olla ihan työkseni osana sitä.

00:05:40 Roosa Pirilä: Jos mietitään ihan vapaaehtoistyötä terminä, mitä vapaaehtoistyö tarkoittaa. Mä oon poiminut täältä muutaman tämmöisen termistön. Eli ikäinstituutin sivuilla vapaaehtoistoiminta on määritelty seuraavasti: Vapaaehtoistoiminta on ihmisen ihmisten välillä tapahtuvaa palkatonta vastavuoroista toimintaa, johon ihmiset tulevat mukaan omasta vapaasta tahdostaan, ja josta he saavat jotain itselleen. Lisäksi vapaaehtoistyö hyödyttää kolmatta osapuolta perheen ja ystäväpiirin ulkopuolella. Vapaaehtoistoimintaa on auttavan vapaaehtoistyön ohella esimerkiksi yhdistysten luottamushenkilönä toimiminen, harrastusryhmien vapaaehtoinen vetäminen sekä erilaisten

tapahtumien järjestämiseen osallistuminen. Epävirallista vapaaehtoistoimintaa on esimerkiksi naapuripu. Jos mietitään Kontiolahden urheilijoita, onko teillä sekä palkallisia työntekijöitä että talkoolaisia mukana toiminnassa?

00:06:46 Tiina Savolainen: Joo, kyllä. Pääsääntöisesti varmaan suurin osa isoimmista toimintaa pyörittävistä urheiluseuroista ja järjestöistä tarvitsee myös ne palkalliset työntekijät. Siellä on toiminnanjohtajaa ja siellä on palkattua väkeä muutenkin. Meillä esimerkiksi mä oon ihan palkallisena toimistohommia siinä pyörittämässä. Mutta myöskään ilman talkoolaisia ja vapaaehtoisia ei varmasti isompien tapahtumien järjestäminen onnistuisi. Kuitenkin sen talkoolaisuuden ja vapaaehtoisuuden perustalla, se kaikki loppu viimein pyöritetään.

Roosa Pirilä: Miten sä kuvailisit, että vapaaehtoistoiminta eroaa palkallisesta työstä mitkä on ne konkreettiset erot esimerkiksi työtehtävissä

00:07:38 Tiina Savolainen: Varmaan ehkä suurimpia eroja juurikin se, että kun talkoolainen tulee, niin siihen tullaan juuri omasta vapaasta tahdosta ja myös ne työtehtävät valitaan tai talkootehtävät valitaan siinä vaiheessa sen oman mielenkiinnon mukaisesti. Ja samoin siinä pystytään paljon pyörittämään ja joustamaan vuorojen suhteen ja mennään niin hyvin pitkälti se talkoolainen edellä. Mitään erityisempiä taitoja tai osaamista tai koulutusta pohjalle se toiminta ei vaadi. Vaan se on semmoinen mihin pystytään perehdyttämään meiltä sisältäpäin käsin. Toimialapäällikkö esimerkiksi kilpailutehtävissä tai tapahtumissa pystyy sen talkoilla ja siihen tehtävään perehdyttämään, että palkallisena. Siinä on varmaan se ero. Niihin työtehtäviin ja toimenkuviin kuuluu myös semmoisia asioita, joita ei välttämättä tekisi niin mielellään. Mutta koska sinä olet siellä töissä, niin sinä sitten teet myös ne asiat. Tietysti se sitoumus työnantajalle on palkallisena täysin erilainen kuin sitten se, miten talkoolaisena oot ja toimit.

Roosa Pirilä: Verohallinnon sivuilla mainitaan, että kyse ei ole vapaaehtoistoiminnasta, kun työstä annetaan tai maksetaan sopimuksen mukaan korvausta työn tekemisestä. Korvaus on yleensä rahaa, mutta se voi olla myös jotakin muuta kuten tavaraa tai jokin etu, joka on sovittu korvaukseksi kyseisestä työstä työn tekemiseen. Korvausta vastaan liittyy oikeus vaatia vastapuolelta suoritusta. Eli jos mietitään tuossa paikallisen ja vapaaehtoisen eroja, niin ero on siinä, että vapaaehtoiselta ei pysty vaatimaan tiettyä pantoista tai tiettyä tietyn laatuista työtä, koska ei ole mitään mitä annetaan vastineeksi, että vaihtoiheen tekee sen mitä haluaa. Jos mietitään tätä, että vapaaehtoisella tai talkoolaisena ei ole oikeutta tai niiltä ei ole oikeutta vaatia suoritusta. Miten tämä asia näkyy sitten toiminnassa?

00:10:04 Tiina Savolainen: Oikeastaan mä en ole käytännön tasolla, ehkä onneksi. Käytännössä kaikkialla missä oon ollut jollain tavalla tekemisissä talkoolaisten kanssa, niin se perusarvo siinä porukassa on kuitenkin semmoinen, että kun ilmoitaudutaan tekemään jotakin tapahtumaa, tai ilmoitaudutaan hoitamaan joku tehtävä talkoolaisena, niin sitten se on kyllä myös niin kun hoidettu sen sovitun mukaisesti. Yhteishenki siellä talkooporu-

kassa on kuitenkin pääsääntöisesti semmoinen, että he myös tietävät arvonsa sille tapahtumalle ja haluavat tulla sitä järjestämään, ja haluavat olla osana sitä tekemässä. Ei ole kyllä tullut vastaan semmoista tilannetta, että olisi pitänyt vaatia jotenkin tiettyä suoritusta heiltä. Jotenkin ehkä tuntuu, että semmoinen pieni sosiaalinen painekin on toimia silleen. Ei välttämättä ihan parhaalla mahdollisella tavalla, mutta ainakin tietyn tason mukaisesti, koska siinä on ympärillä myös muita ihmisiä ja on just se yhteisö, niin halutaan tehdä hyvää muille ihmisille. Sehän on vapaaehtoistyön pointtikin oikeastaan.

Niin oon ihan samaa mieltä tuosta, että varmasti harvemmin tulee tuommoisia tilanteita, että ei suoriteta niitä tehtäviä mihin on lupautunut. Ja jos yleisestikin miettii vaikka kulttuurikenttää tai urheilukenttää suomessa, erilaisia tapahtumia, niin ei olisi oikeastaan mitenkään realistisesti mahdollista, että niitä järjestettäisiin, jollei siellä olisi mukana sitä talloporukkaa. Käytännössä ne kaikki talkootyötunnit mitä vaatii musiikkifestarit tai ampu-mahiihto, kisojen järjestäminen tai muu, jos se muutettaisiin paikalliseksi työksi, niin siinä olisi käytännössä lippuhinnat semmoiset, että ei niitä olisi tavallisella ihmisellä mahdollisuus ostaa, jolloin sitä tapahtumaa ei kannattaisi järjestää.

Roosa Pirilä: Mitäs vapaaehtoiset tai talkoolaiset yleensä tekee teidän toiminnassa?

Tiina Savolainen: No meillähän on oikeastaan tuossa seuran päivittäistoiminnassa muun muassa talkootyönä ehkä semmoisia... Tyypillisimpiä on esimerkiksi erilaiset rakennusteh-tävät, kunnossapitotehtävät käydään maalaamassa katsomoita tai huoltamassa ampu-matauluja. Tietysti sitten siellä on paljon.... Tänä kesänä esimerkiksi seuraleiri ruokailut ol-leet semmoisia, missä on ollut paljon talkoolaisia mukana. Mutta sitten kun laajennetaan tuonne kilpailutoimintaan, niin sieltähän löytyy tehtäviä laidasta laitaan. Siellä on liiken-teenohjausta, järjestyksenvalvontaa. Sinne tulee kilpailutekninen puoli missä on lähtö-maali alueen tehtäviä ja ampumapenkalla tehtäviä ja ajanottoa, rataa huolto, ruoka-huolto ja erilaiset ravintolatoiminnan yleisöpalvelut. Siis ihan laidasta laitaan, että ei ole semmoista tehtävää mitä ei jollekin halukkaalle löytyisi. Joo, todella monipuolista on. Saa varmasti just sitten tehdä sitä mitä haluaa.

Roosa Pirilä: Tehdäänkö teillä vapaaehtoisten kanssa jonkinlainen sopimus toiminnasta, ja kuinka sitova se on, vai tehdäänkö ollenkaan mitään sopimuksia?

Tiina Savolainen: Käytännössä mitään kirjallisia sopimuksia tehdä. Oikeastaan ehkä pohja talkoolaiselle ja sopimukselle muodostuu siitä, kun talkoolainen ilmoittautuu tiettyyn ta-pahtumaan. Eli rekisteröidään ilmoittautumiset ja sen jälkeen minun pöydälle tulee tal-lovuorojen pyörittely eli järjestellään. Ihmiset toimialoittain semmoiselle tehtävälle mitä he haluavat tehdä, jonka jälkeen ilmoitellaan näitä talkoo vuoroja, että kuka on missäkin vuorossa ja missäkin tehtävässä. Ja sitten tietysti se niin kutsuttu lähiesimies eli meidän toimialapäällikkö kultakin alalta. Siinä vaiheessa se sitten, sekä minun ja meidän talkoo-laisen mielessä kääntyy sitovaksi sopimukseksi. Kun sen vuoro on hyväksytty ja hän on sitä mieltä, että OK hän tulee lauantaina kello 9.00 sinne ja sinne, ja tekee sen ja sen teh-tävän, ja niin edelleen. Erittäin semmoista kirjallista sopimusta ei ole, että sinä olet tässä tehtävässä tähän ja tähän kellonaikaan aikaan. Se on toiminut oikein hyvin näin.

00:14:44 Roosa Pirilä: Elikkä vapaaehtoinen yleensä sitoutuu toimintaan ihan omasta tahdostaan, mutta onko teille koskaan käynyt silleen, että vapaaehtoinen jättääkin homman kesken tai ei tulekaan sovittua aikaan paikalle?

Tiina Savolainen: Joo toki. Kyllähän niitä aina sattuu. Sattuu varsinkin isommissa kisoissa, että, jos vaikka maailmancupin osaltakin puhutaan, että siellä on 5 600 talkoolaista. Niin ainahan siellä on joukossa sitten sellaisia jotka, syystä tai toisesta, että ehkä se homma ei tunnukaan niin mielekkään. Tai tulee joku este tai muu vastaava. Saadaankin vaikka palkallisia töitä sille ajalle tai muuta vastaavaa. Niin onhan niitä siis aina muutamia, mutta todella vähän siihen mittakaavaan nähden, että mitä voisi olla.

Roosa Pirilä: Miten sitten vapaaehtoisten turvallisuus varmistetaan?

00:15:40 Tiina Savolainen: Turvallisuusasioissa oikeastaan ollaan samalla viivalla. Oli se sitten palkallinen tai talkoolainen tai mitä ikinä. Käytännössä kaikkiin tehtäviin kuitenkin perehdytetään. Kaikissa asioissa käydään turvallisuusalan tilanteet läpi kaikki semmoinen mitä kustakin toimialasta tarvitsee tietää tai ottaa huomioon. Toimialapäälliköt on nimenomaan vastuullisia oman porukkinsa perehdyttämisessä ja huolehtimisessa. Ihan samalla tavalla, jos on jotakin tehtäviä, joihin tarvitaan jotakin tiettyjä välineitä tai kypärää tai mitä ikinä, niin totta kai ihan samalla tavalla ne meidän päästä tulee ja järjestetään myös sille talkoolaisille kuin järjestettäisiin ihan työntekijöillekin.

00:16:29 Roosa Pirilä: Kyllä ja varmaankin pitää olla jonkinlainen vakuutus toiselle niin minkälainen vakuutus vapaaehtoisella tai tällaisella yleensä on, ja kuka sen vakuutuksen hoitaa tai tekee?

Tiina Savolainen: Vakuutus hoidetaan Kontiolahden urheilijoiden kautta eli ihan käytännössä tällainen toiminnanvakuutus meillä on olemassa, joka kattaa myös ne talkoolaiset ja talkootehtävät siinä toiminnassa, mitä kaikki muukin päivittäinen toiminta sitten on ja vaatii että on vakuutusturva. Siellä on myös talkoolaisille olemassa, että jos sattuukin käymäänkin jotakin niin meillä on mahdollisuus se korvata.

Roosa Pirilä: Kun olit itse talkoolaisena jossain muualla muissa näissä järjestöissä tai tapahtumissa, onko muistikuvia, että minkälaiset vakuutukset siellä oli, että pitkö itse esimerkiksi tehdä joku vakuutus vai oliko se yleensä aina sieltä järjestön puolelta?

00:17:23 Tiina Savolainen: Mä kyllä luulen, että on ainakin nykypäivänä menty siihen, että se on aina järjestävä taho, joka myös vakuuttaa talkoolaiset. Varmaan viimeistään siinä vaiheessa sitä porukkaa alkaisi tippumaan, jos vaadittaisiin aina, että täytyy olla oma vakuutus päästäkseen mukaan toimintaan. Varmaan aika pitkälti nykyään ne kuuluu jo osana tällaisia tapahtumahakuja.

Roosa Pirilä: Entäs jos on pidemmän aikaa talkoolaisena toiminnassa, niin minkälaisia oikeuksia talkoolaisilla on? Esimerkiksi ruokatauot ja tällaiset järjestelyt. Onko ne määriteltä sitten jo niissä talkoissa vuoroissa vai?

00:18:11 Tiina Savolainen: Joo kyllä. Talkoolaiset meillä saavat... Meillä on esimerkiksi maailmancupissa tällöinen talkoolaisten paikka, jossa saavat sitten vapaasti käydä syömässä ja juomassa ja lämmittelemässä ja lepäilemässä ja mitä ikinä sitten haluavatkaan. Siellä nähdään ystäviä ja niin edelleen. Mutta se on oikeastaan vähän työtehtävästä riippuvainen ja mitään semmoista tiettyä taukoa, aikaa tai taukojen pituutta tai muuta, ei voi määritellä, kun ne tehtävät on hyvin moninaisia. Mutta jokaisella on mahdollisuus tulla käydä ja ne on aika hyvin sovittavissa. Lämpimät vaatteet on lataamon nurkassa ja nyt alkaakin palettaa, että voinko käydä hakemassa tyyppisesti. Niin sitten se on niinku totta kai OK ja järjestettävissä. Mitään semmoista työaikalainsäädäntöä tai muuta, että täytyy olla yksi tauko jokaisen alkavan 3 tunnin kohdalla 10 minuuttia aikaa juoda kahvia, tällöistähän siellä ei ole. Tavallaan hoidetaan se tehtävä siinä ja sitten se loppuaika mitä työvuorojen ulkopuolella tai niiden talkoovoimin ulkopuolella, sen voi sitten käyttää vapaasti parhaaksi katsomallaan tavalla.

Roosa Pirilä: Joo. Jos mietitään vielä vähän tarkemmin tätä vapaaehtoisten hyödyntämistä tapahtumassa, niin sullahan on kokemusta sekä talkoolaisena toimimisesta, että myös talkoolaisten koordinoimisesta. Niin miten vapaaehtoiset saadaan antamaan parhaan panoksensa tapahtumalle?

00:19:53 Tiina Savolainen: Se varmaan tulee aika pitkälti jo ensinnäkin siitä, että se talkoolainen kokee olevansa tervetullut siihen tapahtumaan. Eli koko prosessi kun lähtee liikkeelle siitä, että talkoolainen ilmoittautuu, niin mie itse pyrin mahdollisimman pitkälle käymään sitä, että pyrin olemaan henkilökohtaisesti heti yhteyksissä. "Hei, tervetuloa, kuukaan sinä olet ja mitä sinä mahdollisesti haluaisit tehdä ja niin edelleen." Se ei ole pelkkä valmis lomake pohja, jonka saa rastitua ja sut sen perusteella siirretään. Välttämättä ei kaikilla ole tietoa, että mitä kaikkea voisi olla tekemässä kun tapahtumaan tullaan. Tää on sitten ehkä siitä eteenpäin. Kun siihen varsinaiseen fyysiseen tapahtumaan tullaan, niin se, että porukan henki on semmoinen, että siellä kaikki haluavat tehdä parhaansa ja jokainen siellä kokee, että heitä arvostetaan ja he ovat tärkeitä ja, että he ovat se porukka, joka mahdollistaa sen tapahtuman järjestämisen. Siitä se varmaan lähtee, että on tietynlainen henki, että myös se uusi yksittäinen talkoolainen haluaa tulla sinne ja haluaa olla osana sitä joukkoa joka tekee parhaansa.

00:21:17 Roosa Pirilä:

Entäs sitten mitä mieltä oot aikataulutuksesta? Ylipäätään organisoinnista, että se talkoolaisen homma on tarpeeksi selvä ja että on selkeät aikataulut ja päivämäärät ja kaikki. Vaikuttaako nää siihen, että minkälainen se työpanos on?

Tiina Savolainen: No toki varmasti vaikuttaa, että ainahan sitten semmoinen että jos annetaan joku pidempi aikamäärä, että vaikka viikolla 31 ja ja noin kello 8.00-16:00 välisenä aikana, niin hyvin suurella todennäköisyydellä siellä näkyy yksittäisiä henkilöitä. Mut jos niille laitetaan, että hei teidän talkoovuorot olisi tässä 1&2.8 kello 8.00-12:00 ja tehtävät on sinä aikana nämä, niin totta kai se on helpompi tulla siihen vuoroon ja käydä hoitamassa

se oma hommansa sovitun mukaisesti. Varmaan semmoista selkeät raamit on myös tärkeitä niiltä osin kun niitä voidaan noudattaa tai voidaan järjestää. Totta kai sitten vaikka esimerkiksi joku maailmancupissa rataryhmän on yks semmoinen esimerkki että jos satuukin vaikka lumisade keli, niin sittenhän se hälytys tulee siihen hommaan sillä hetkellä kun huomataan että sille tarve ja välttämättä sitten muuten siellä ei semmoista selkeätä vuorotusta olekaan sitten sinä aikana, että sitten se on vähän tällainen tietynlainen hälyn ryhmä.

00:22:47 Roosa Pirilä: Varmaan tapahtuman järjestäjän kannattaisi kiinnittää tuohon organisointiin huomiota, että sitten olisi mahdollisimman helppoa vapaaehtoisella tulla siihen toimintaan mukaan. On helppo antaa myös paras panos sille kun on selkeä raamit toiminnalle.

00:23:02 Tiina Savolainen: Kyllä kyllä ja totta kai on se sille talkoolaisillekin tärkeitä, että yleisimpiä kysymyksiä mitä sieltä juurikin tulee, mitä itsekin huomaa, että no tää pitää nyt seuraaviin kisoihin sitten laittaa selkeämmin esille. On just sitä, että mitä tämä työtehtävä pitää sisällään ja tämän tyyppisiä kysymyksiä, että sitä enemmän sen tehtävän aukikirjoittamista ja nimenomaan sitä selkeyttä siihen omaan hommaan.

00:23:30 Roosa Pirilä: Miten varmistetaan talkoolaisten tasapuolinen kohtelu?

00:23:38 Tiina Savolainen No nyt on mielenkiintoinen kysymys. En ole itse asiassa koskaan miettinyt, etteikö heitä kohdeltaisiin tasapuolisesti. Sekin varmaan itse asiassa lähtee aika pitkälti siitä talkoolaisista itsestään, että kun siellähän on sitä porukkaa, joka haluaa tehdä enemmän ja joka haluaa olla kaikessa mukana, ja sitten on taas sitä porukkaa joka haluaa käydä tekemässä vaikka vain yksittäisen vuoron jossain tietyissä hommat. Mutta, että varmaan semmoinen aika lailla talkoolaislähtöinen kohtelu kuitenkin, että sinällään heitä on hirveän hankalaa laittaakaan samalle viivalle, koska ne ihmiset ja tarpeet on hyvin erilaisia. Sitten mä luulen, että se varmaan ehkä se tasapuolisuus lähtee kärjistetyksi siitä mitä se talkoolainen itse haluaa.

00:24:32 Roosa Pirilä: Tavallaan olisi varmasti hyvä, että olisi samanlaiset mahdollisuudet päästä mukaan toimintaan. Jos mietitään vaikka kansainvälisiä ihmisiä tai jotka ei puhu suomea. Onko teillä esimerkiksi tehtävien kuvaukset englanniksi tai kielitaitoisia ihmisiä opastamassa tehtäviin? Vai onko teillä ajankohtaista tällainen?

00:24:52 Tiina Savolainen: Toki on. Meillähän löytyy sekä ilmoittautumislomake ja samoin talkoomateriaalit, talkoo-oppaat, meidän kirjat, talkoo sähköpostit on myös käännettyä englanniksi. Toki tietysti kun oli näitä korona aikoja eli esimerkiksi maailmancupien osalta marraskuu 2020 ja viime maaliskuunkin, niin tännehan ei päässyt matkustamaan käytännössä mitenkään järkevästi. Sitten tavallaan sitä työpanosta kansainvälisestä talkootoiminnasta keskitettiin siihen, että saatiin oma paikallinen väki mukaan siihen toimintaan. Nyt taas, kun matkustusrajoitukset on helpottunut ja kaikki muu vastaava, niin nyt on tässä seuraavaan marraskuun maailmancupiin. Lomakepohjat tekeille ja muut vastaavat. Samalla tavalla ovat tulossa myös sekä suomeksi että englanniksi, ja tarvittaessa on tulkkipalveluja käytettävissä muillekin kielille. Toki se, että pystyäkseen tulemaan mukaan

kansainväliseen toimintaan niin on melkein myös sen talkoolaisena pystyttävä puhumaan vähintään sitä englantia.

Roosa Pirilä: Kun nykypäivänä varsinkin, ehkä korona-aika on tehnyt tämän, mutta muutenkin tuntuu, että on ehkä vähän vaikeampi saada vapaaehtoisia mukaan tapahtumiin ja sitoutettua heitä silleen, että he tulisivat vaikka seuraavana vuonna myös uudestaan. Niin mitkä on sun mielestä isoja syitä tälle ilmiölle?

00:26:28 Tiina Savolainen: No varmaan osittain semmoinen, ehkä ihan nyky maailma. Nykyelämän tuntuu, että se oma aika niin arvokasta ja kallista, että hyvin herkästi käännetään ajattelu siihen, että no en minä tuonne kerkeä, kun minun täytyy tehdä tätä. Sitten ehkä se, että ajatellaankin vähän semmoisena, että se olisi hirveän sitovaa tai jontekin niin kun haasteellista tai muuta. Muutamia uusia talkoolaisia meidänkin listoille tulut tässä viime kisojen aikana. Vähän ehkä empineet ensin siitä pyynnöstä, että no en nyt oikein tiedä ja pitää nyt vähän katsoa, ja sitten on se tilanne vastassa, että no hei, että nyt olisi tarve, että pääsisitkö tekemään tämän homman. Sitten ne käymään siellä kerran, että tämähän on kuin kotiinsa olisi tullut, että ihan mielelläni tulen uudestaan ja soitelkaa vaan, jos on joskus tarvetta. Se on vähän ehkä semmoinen tietynlainen kynnyks lähteä ko-keilemaan jotakin uutta ensimmäisen kerran.

00:27:32 Roosa Pirilä: Kuulostaa vähän siltä, että olisi vähän semmoinen sitoutumisen pelko. Mutta tosiaan vapaaehtoistoimintaan ei ole pakko sitoutua eikä sitä tarvitse tehdä silleen pitkällä aikavälillä. Nykyäänhan paljon enemmän pystyy tekemään keikkaluontoisesti vapaaehtoistoimintaa, mutta mitä sä sanoisit, mitkä olisi ne keinot, miten saataisiin enemmän uusia vapaaehtoisia mukaan toimintaan? Onko se vaan se, että rohkaistaan että lähde nyt?

Tiina Savolainen: No, käytännössä sieltähän se varmaan lähtee, että pitäisi nimenomaan sitä markkinointi puoltakin saada. Hyvin paljon jää nykyään varmaan ihmisen itsensä etsittäväksi. Se tieto, että ensin täytyy kiinnostua jostain tapahtumasta, jonka jälkeen menet vaikka nettisivuille, josta löydät talkoo-hakulomakkeen tyyppisesti. Ehkä se markkinointi, jos sitäkin saisi vähän keskitettyä siihen, että hei, meillä on myös talkoolaishaku avoinna eikä pelkästään lipunmyynti -tyyppisesti tyyppisesti. Ja sitten ehkä sana lähtisi kiertämään niin kun niissä hyvissäkin jutuissa, että olipa kivaa kun olin viikonloppuna siellä teke-mässä sitä tai muuta. Ja niin saataisiin houkuteltua sitä kaveria mukaan ja sitä ymmär-rystä nimenomaan lisättyä siitä, että niitä tapahtumia ei olisi, jos siellä ei niitä talkoolaisia olisi.

Roosa Pirilä: Ja itse ainakin vähän tämmöisenä epävarmana ihmisenä, ja mä oon vähän semmoinen, että mä haluaisin aina tietää, että mitä tuleman pitää. Mulle olisi tärkeitä, jos on joku tämmöinen tarjouslomake, että siellä just selitettäisiin ne työnkuvaukset todella selkeästi. Minkä suuruudesta työmäärästä on kyse, mitä työtehtäviä siellä on. Varmasti tää on monelle muullekkin tärkeä aihe, että tietäisi tasan tarkkaan, mihin on ryhtymässä, ettei ole silleen epäselvää vaikka kuinkahan paljon tää nyt vie työtunteja viikosta, tai mitkä hänen tehtävät nyt olikin, että tässä onkin liikaa hommaa mulle, eihän tässä nyt olekaan

mulle oikein mitään mielenkiintoista hommaa. Varmasti toi työtehtävien selkeys on tosi tärkeä myös tuossa, miten saadaan vapaaehtoisia mukaan toimintaan, siihen kannattaa tapahtumajärjestäjänä panostaa.

0:29:48 Tiina Savolainen: Kyllä ja sitten tietysti siinä on myös sitten se tavallaan kolikon käänttöpuoli, että totta kai olisi tapahtuman järjestäjän mielestä huikea tilanne se, että vaikka otetaan kokonainen vaikka viikko jotakin tapahtumaa, että siellä olisi jokaiselle päivälle tiettyihin vuoroihin ne samat ihmiset tekemässä niitä asioita, mutta nyky maailmassa se ei siis yksinkertaisesti ole mahdollista. Tavallaan myös se paine talkoolaisen osalta saataisiin hälvettyä siihen, että on ihan yksi OK käydä tekemässä se yksi vuoro kuin sitten ne kaikki seitsemän. Että ihan samalla tavalla ovat samalla rivillä ja ihan yhtä arvokkaita sillä tapahtumalle sitä tuntimäärästä riippumatta.

00:30:34 Roosa Pirilä: Kyllä. Olisiko sulla vielä jotain mitä sä haluaisit sanoa vapaaehtoisuutta harkitsevalle tai sitten tapahtuman järjestäjälle, joka yrittää värvätä talkoolaisia mukaan toimintaan?

00:30:46 Tiina Savolainen: No varmaan ehkä sitä vapaaehtoisuutta harkitsevalle se, että uskaltaisi käydä kokeilemassa. Jos on joku tapahtuma, mihin olisi joskus halunnut mennä vaikka katsomaankin, eikä ole mennyt, niin se kannattaa käydä katsomassa myös sieltä tavallaan kulissien ulkopuolelta. Se luo yllättävän erilaisen perspektiivin siihen ihan pelkästään niin kun turistin tai sitten siihen katsojana olemiseen. Tapahtumajärjestäjille toivotan kovasti tsemppiä. Tsemppiä että samojen asioiden ja kysymysten ja pohdintojen äärellä pyöritään yhtä lailla sitten meidänkin päässä tällä hetkellä, että mistä sitä väkeä sitten tulevaisuudessa tarvittaessa sinne saadaan, mutta pidetään lippu korkealla ja toivetaan meillekin kaikki tervetulleeksi.

Roosa Pirilä: Kiitos paljon Tiina, että tulit mukaan keskustelemaan. Ja kuulijoille, oikein hyvää päivänjatkoa.

Musiikkia

Smart Event Managers -hankkeen toiminnan mahdollistaa Euroopan sosiaalirahastolta, Etelä-Savon ELY-keskukselta ja Karelia-ammattikorkeakoululta saatu rahoitus. Hankkeen kesto on 1.5.2021-30.8.2023

